
КОНЦЕПТУАЛЬНА МОДЕЛЬ АДМІНІСТРУВАННЯ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННИХ ДІЙ: ВИКЛИКИ, РІШЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВІДНОВЛЕННЯ

А.Й. ДОРОШ,

PhD з економіки,

E-mail: doroshandriy1@gmail.com

Інститут землекористування НААН України

О.М. СВИРИДОВ,

аспірант,

E-mail: zemelshik@gmail.com

Інститут агроєкології і природокористування НААН

Анотація. У статті розглядаються ключові аспекти адміністрування землекористування в умовах воєнних дій та виклики, які постають перед органами місцевого самоврядування, державними й військовими структурами щодо управління земельними ресурсами, а також перспективи відновлення земель після завершення бойових дій. Запропоновано концептуальну модель, що охоплює правові, інформаційні та організаційні механізми для забезпечення ефективного управління землями, захисту прав власників земельних ділянок, плануванню розвитку територій, протекціонізму окремих територій щодо захисту стратегічно важливих або вразливих територій від неконтрольованого використання ресурсів, руйнувань або інших загроз, спрямованих на захист окремих регіонів або територій від зовнішніх впливів, контролю за стратегічно важливими територіями та відновлення земельного потенціалу після завершення конфлікту. У роботі акцентовано увагу на важливості інтеграції цифрових відомостей державного земельного кадастру для ідентифікації меж окупованих або звільнених територій, адаптації правової бази до умов воєнного стану. Розглянуто необхідність координації зусиль між військовими, цивільними та міжнародними структурами для забезпечення ефективного адміністрування земель в умовах війни та післявоєнного відновлення. Модель пропонує збалансований підхід до розвитку територій та забезпечення довгострокової стабільності управління земельними ресурсами, орієнтований на сталий розвиток після завершення бойових дій.

Ключові слова: адміністрування землекористування, земельний кадастр, воєнний стан, відновлення земель, правове регулювання, інтеграція інформаційних систем, управління територіями, стратегічні ресурси, землеустрій.

Постановка проблеми

Управління земельними ресурсами під час проведення воєнних дій стикається з серйозними викликами, які стосуються як безпосереднього управління територіями, так і захисту прав на землю. Порушення цілісності відомостей державного земельного кадастру, неконтрольоване використання земельних ресурсів, втрати прав на землю власниками в окупованих або звільнених регіонах, а також пошкодження або нанесення збитків в наслідок бойових дій земельним ділянкам потребують розробки нових моделей управління землекористуванням. Проблема полягає в тому, як створити ефективну концептуальну модель, яка дозволить державі і органам місцевого самоврядування, управляти землями під час бойових дій, зберегти права власників і забезпечити відновлення після війни.

Метою статті є розробка концептуальної моделі адміністрування землекористування в умовах воєнних дій, яка б забезпечувала ефективне управління земельними ресурсами, захист прав власників, підтримку стратегічного контролю над територіями, а також створювала умови для швидкого відновлення земельного ресурсного потенціалу після завершення війни. Стаття пропонує рішення для адаптації існуючих правових та інформаційних систем до умов війни, визначає шляхи інтеграції військових і цивільних структур у процеси управління землекористуванням та наголошує на необхідності міжнародної співпраці для досягнення сталого розвитку після завершення бойових дій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Останні дослідження в галузі адміністрування землекористування все більше зосереджуються на інтеграції сучасних технологій та правових механізмів для підвищення ефективності управління земельними ресурсами, зокрема в умовах кризових ситуацій, таких як військові конфлікти.

Відповідно до досліджень Міжнародної федерації землевпорядників (FIG), Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (ФАО), адміністрування земель має враховувати не лише технічні але й соціально-економічні норми і правилами, у рамках яких земельні менеджери та адміністратори мають діяти по відношенню до землі. Особливо важливим стає баланс між захистом прав власників земель та використанням ресурсів для потреб держави у воєнних конфліктах [1, с. 5].

Наукові праці Л. Свиридової вказують на важливість координації між державними органами управління та місцевими громадами для ефективного адміністрування землекористування [2, с. 354]. А в умовах воєнних дій координація має бути особливо сильною, оскільки необхідно приймати швидкі рішення щодо прав на землю, її використання та захисту ресурсів. У цьому контексті існує потреба у створенні інституційної бази, яка допоможе забезпечити стабільність землекористування в умовах війни.

Дослідження, проведені I. Williamson, S. Enemark, J. Wallace у науковій праці «Адміністрування землекористування для сталого розвитку», акцентують увагу на тому, що ефективно адміністрування земельних ресурсів неможливе без точних і акту-

альних кадастрових даних. В умовах воєнних дій, кадастр стає критично важливим інструментом для управління територіями та прийняття рішень стосовно їхнього використання. Впровадження цифрових земельно-інформаційних систем дозволяє ефективно моніторити землекористування та зберігати інформацію навіть у нестабільних умовах. Науковці вказують на те, що адміністрування землекористування – це процеси, що здійснюються урядом країни через державні чи приватні агентства, що регулюють відносини, пов'язані із земельною власністю, вартістю земель та їх використанням [3, с. 453].

І. Перович також акцентує увагу на тому, що адміністрування землекористування спирається, насамперед, на об'єктивну та достовірну кадастрову інформацію. Важливо зазначити, що кадастр є інструментом регулювання та адміністрування земельно-майнових відносин держави. Відповідно він відіграє важливу роль у: плануванні розвитку територій; формуванні фіскальної політики; захисті прав власності на нерухомість (землю); становленні та розвитку ринку землі; протекціонізмі окремих територій; модернізації законодавчої та нормативно-правової бази. [4, с. 111]. Кадастр як інструмент є критично важливим для відновлення економіки та стабільності після завершення бойових дій. Адже кадастрові дані слугують основою для прийняття рішень стосовно відбудови територій, планування нових об'єктів інфраструктури та відшкодування збитків власникам земель.

В дослідженнях Р. Курильціва система адміністрування землекористування розглядається як система, що наповнена двома взаємопов'язаними підсистемами, а саме управлінською

та інформаційною. Управлінська підсистема відіграє важливу роль інструмента імплементації земельної політики, зокрема в контексті управління землекористуванням та використання природних ресурсів як складових інтегрованої системи управління землекористування. Інформаційної, як такої, що включає інфраструктуру геопросторових даних, земельно-інформаційні системи та систему електронного управління [5].

Таким чином, дослідження в сфері адміністрування землекористування підтверджують важливість створення гнучкої і ефективної моделі управління земельними ресурсами особливо в умовах воєнних дій. Важливою складовою таких моделей є інтеграція сучасних інформаційних технологій, захист прав власників і міжнародне правове регулювання.

Матеріали і методи наукового дослідження

Застосовано методи загальнонаукового та спеціального характеру. Зокрема важливо виділити наступні: наукового аналізу – з метою дослідження наявних підходів до адміністрування землекористування; монографічного аналізу – для науково-літературного пошуку досліджень, що стосуються різних аспектів адміністрування землекористування; наукового моделювання – з метою розробки концептуальної моделі адміністрування землекористування в умовах воєнних дій.

Результати дослідження та їх обговорення

Вперше поняття земельного адміністрування (Land administration)

наведено 1996 року в базовому документі Європейської економічної комісії Організації Об'єднаних Націй (ЄЕК ООН): «...Земельне адміністрування: процеси записів і поширення інформації про власність, вартість та використання землі при реалізації політики в галузі земельного менеджменту» [6].

У сучасному розумінні, як свідчать вище наведені дослідження, сутності цього поняття розглядається під іншим кутом зору, а саме відбувається перехід від адміністрування земельно-інформаційних процесів до формування комплексної системи адміністрування землекористування, в рамках якої здійснюватиметься реалізація концепції сталого розвитку.

Адже система адміністрування землекористування – це триада оптимальних взаємозв'язків – права, відповідальності та обмеження, яка повинна забезпечити управління приватними, громадськими та державними інтересами землекористування як об'єктом права, надання земельним відносинам соціального, еколого орієнтованого розвитку, землевпорядно-організаційного та економіко-правового регулювання використання й охорони земель.

Попри це саме державне адміністрування має забезпечувати єдність управління правами, обмеженнями, обов'язками і ризиками щодо власності, землі і природних ресурсів. Право користування земельними та іншими природними ресурсами повинні регулюватися спільно з обмеженнями в їх використанні та обов'язками того, хто їх використовує. В системі адміністрування землекористування значна увага приділена регулюванню обмежень і обов'язків щодо використання земель та їх охорони.

З авторського погляду «адміністрування землекористування» – це скоординовані дії стосовно формування інфраструктури (інституційного середовища, нормативно-правової бази, стандартів, інформації про права на землю та інші природні ресурси, формування інститутів обмежень у використанні земель, правова відповідальність, поширення систем і технологій) для реалізації земельної політики і стратегії управління системою землекористувань із метою досягнення сталого (збалансованого) розвитку.

Беручи до уваги те, що Україна перебуває в умовах воєнних дій, адміністрування землекористування може відігравати ключову роль у контексті управління територіями, зокрема на окупованих, звільнених або стратегічно важливих землях. У цьому зв'язку дослідженню підлягають: власність і контроль за використанням землею; оцінка та оподаткування земель; планування розвитку територій; захист прав власності на землю; відомості державного земельного кадастру.

Під час війни можуть виникати спірні питання щодо власності на землю. Ефективне адміністрування земель допомагає визначити, хто є законним власником або користувачем землі. Це має вирішальне значення для забезпечення правомірності дій військових і урядових структур. Управління земельними реєстрами може запобігти незаконному привласненню земель або ресурсів, що особливо актуально в постконфліктних періодах для відновлення територій.

Земля часто є джерелом критично важливих ресурсів, таких як вода, корисні копалини, сільськогосподар-

ські угіддя тощо. В умовах бойових дій контроль над ресурсами набуває критичного значення. Адміністрування може полегшити доступ до стратегічних ресурсів та інфраструктури, забезпечуючи їхнє ефективне використання для військових потреб.

Воєнні дії можуть спричинити значні втрати у власності та порушення прав на землю. Адміністрування землекористування в умовах бойових дій також стосується фіксації змін у праві власності, допомоги у відновленні документів, що є важливим для реінтеграції територій після завершення бойових дій.

Для прикладу, після військового конфлікту на острові Кіпр в 1974 році, територія Кіпру була розділена на північну (контрольовану Туреччиною) і південну (контрольовану Кіпром) частини. Розподіл земель і визначення власників на обох сторонах стало ключовим питанням. Земельні реєстри та управління допомогли встановити права на власність, що дозволило зменшити соціальну напруженість і закласти основу для переговорів про можливе об'єднання [7].

В українському контексті адміністрування землекористування також варто розглядати й як інструмент моніторингу формування та використання масивів земель сільськогосподарського призначення, поняття яких знайшло своє відображення в українському законодавстві відносно нещодавно [8]. Важливість їх адміністрування пояснюється тим, що фактичне використання земельних ділянок у межах таких масивів відрізняється від зареєстрованих прав на їх використання.

Оцінка та оподаткування земель під час ведення бойових дій є складним процесом, на який впливають

економічні, юридичні, політичні та соціальні чинники. Земельна ділянка в умовах конфліктів може суттєво втратити свою вартість через руйнування інфраструктури, зниження попиту або забруднення в результаті бойових дій. Значна кількість земель сільськогосподарського призначення стали недоступними через активні бойові дії на сході України, особливо в Луганській, Донецькій, Запорізькій та Херсонській областях. Це призвело до значного зниження їхньої вартості або втрати ринкової вартості взагалі. З іншого боку, деякі стратегічно важливі землі, розташовані поблизу військових ліній або транспортних вузлів, отримали вищу оцінку через їх стратегічне значення, зокрема для розташування військових об'єктів.

Що стосується оподаткування земель, то цей процес ускладнюється через те, що місцеві бюджети зазнають суттєвого тиску, а доходи від сплати земельного податку можуть знизитися через втрату платоспроможності населення або втрату доступу до земель у зонах конфлікту. З іншого боку, оподаткування земель може стати важливим інструментом для відновлення економіки та забезпечення надходжень до місцевого бюджету. Держава може встановлювати податкові пільги для тих, хто займається відновленням сільськогосподарських угідь або інфраструктури, щоб стимулювати інвестиції в зруйновані території.

Україна запровадила спеціальний військовий податок, який поширюється на всі доходи, включно з доходами від використання землі. Спочатку цей податок становив 1,5%, але в умовах затяжного конфлікту його підвищили до 5% для мобілізації додаткових коштів на оборону. Для зон

активних бойових дій уряд передбачив податкові пільги або звільнення від сплати податків для тих, хто втратив доступ до своїх земель або не може їх обробляти через військові дії [9, 10].

В умовах військових дій відбувається масова міграція, що призводить до змін власників або втрати права на користування земельними ділянками. Державні органи мають розробляти спеціальні механізми для тимчасового управління такими землями або для їхньої оцінки в умовах невизначеності щодо прав власності.

Для забезпечення ефективного управління ресурсами, безпеки населення та відновлення економіки в умовах ведення бойових дій особливого значення набуває планування розвитку територій як важливого механізму для тимчасового управління землями.

Під час війни значні території стали небезпечними через замінування та руйнування інфраструктури, які можуть бути перетворені на буферні зони або використовуватися для розташування військових баз і логістичних центрів. Щодо необхідності відновлення чи розбудови інфраструктури на захоплених або звільнених територіях, то реалізувати це можливо засобом адміністрування землекористування, що включає планування розвитку інфраструктури (йдеться про дороги, військові бази, логістичні шляхи).

Планування розвитку територій також має сприяти залученню інвестицій для відновлення та розвитку пост конфліктних територій. Створення спеціальних економічних зон або програм відновлення може допомогти стимулювати економіку та забезпечити зайнятість. Це також

стосується забезпечення податкових пільг для бізнесу в зонах, що зазнали військових дій.

У контексті війни на сході та півдні України, планування розвитку територій зосереджено на відновленні критичної інфраструктури та забезпеченні безпеки. За даними на 2023 рік, відремонтовано понад 2000 км доріг і відновлено електричні мережі, постраждали від атак. У відновленні також бере участь приватний сектор, мобілізуючи інвестиції для розбудови житла, соціальних об'єктів та сільськогосподарських угідь, що відіграє важливу роль у поверненні переселенців до своїх домівок та забезпеченні продовольчої безпеки країни.

Загальна оцінка вартості відновлення України сягає понад 486 мільярдів доларів на наступні десять років, що включає не тільки негайні потреби, але й довгострокову стратегію відбудови сучасної, кліматично стійкої та інклюзивної інфраструктури [11, 12, 13, 14].

Таким чином, планування розвитку територій в умовах війни вимагає інтегрованого підходу, який враховує як негайні потреби безпеки, так і довгострокову стратегію відновлення економіки та інфраструктури.

Що стосується відомостей державного земельного кадастру, то під час бойових дій вони відіграють стратегічну роль у забезпеченні об'єктивної та достовірної інформації про території, їхні межі та ресурси. Це стає особливо важливим в умовах військових конфліктів, коли ситуація на місцях динамічно змінюється, а території можуть переходити під контроль різних сторін. Не менш важливо для військових планувальників, оскільки можливо отримати дані щодо доступності до ресурсів

наявних на конкретній території — сільськогосподарські угіддя, водні ресурси, промислові об'єкти тощо. Також відомості кадастру дозволяють встановити чіткі межі територій, що є важливим для визначення зони бойових дій та обмеження доступу цивільних осіб до небезпечних зон.

Під час війни кадастрові дані можуть бути використані для фіксації змін у територіальному контролі та формування нових адміністративних одиниць після звільнення або окупації територій. Це сприяє збереженню законності в межах нових утворених адміністративних одиниць та спрощує процеси реєстрації земельних ділянок, перерозподілу ресурсів, а також координації з гуманітарними організаціями для надання допомоги.

У 2023 році оцінка руйнувань на сході та півдні України, підготовлена за підтримки Світового банку, Європейської комісії та ООН, підкреслила важливість відомостей Державного земельного кадастру для відновлення критичної інфраструктури та планування територій. Кадастр дозволяє визначати зони контролю та відновлення після бойових дій. Цей підхід допомагає ідентифікувати та документувати пошкоджені або зруйновані землі й об'єкти для подальшої реконструкції [11, 13].

Для прикладу, після завершення конфлікту в Косово кадастрові дані були використані для відновлення територіальної цілісності та управління земельними ресурсами. Це дозволило чітко ідентифікувати межі ділянок, що перебували під військовим контролем, та відновити законність у питаннях власності на землю [13].

Після завершення війни в Іраку кадастрова інформація була важливою для відновлення прав власності

та розподілу земель між поверненими переселенцями, що сприяло відновленню економіки та соціальної стабільності в регіоні [14].

Таким чином відомості Державного земельного кадастру після звільнення територій дозволяють оперативно почати процеси відновлення, зокрема відбудову інфраструктури та належним чином використовувати наявний земельно-ресурсний потенціал. Також актуалізовані відомості Державного земельного кадастру дозволяють уникнути суперечок щодо прав власності, що може бути критично важливим для відновлення економічної стабільності у пост конфліктних регіонах.

Таким чином, відомості Державного земельного кадастру є не лише інструментом для фіксації прав власності на землю, але й важливим стратегічним ресурсом, який забезпечує точну інформацію для прийняття рішень під час військових дій і після їх завершення.

Цифрові технології відіграють також важливу роль у координації зусиль між військовими, цивільними та міжнародними структурами під час війни. В Україні активно використовуються цифрові платформи як для ідентифікації окупованих та звільнених територій, а також для моніторингу змін у землекористуванні. Військові передають інформацію про статус контролю над територіями, а місцеві та міжнародні цивільні організації використовують ці дані для планування відновлення інфраструктури та земельних ресурсів після звільнення. Такі ініціативи підтримуються міжнародними структурами, зокрема Європейським Союзом (ЄС), через програми технічної допомоги та відновлення.

Рис. 1. Ключові складові концептуальної моделі адміністрування землекористування в умовах воєнних дій

Післявоєнне відновлення земель вимагає значних ресурсів. Міжнародні фінансові установи, такі як Світовий банк або Міжнародний валютний фонд (МВФ), надають фінансову допомогу для підтримки програм відновлення земель та інфраструктури. Наприклад, після завершення бойових дій на Балканах міжнародна спільнота забезпечила значні ресурси для очищення та відновлення забруднених територій. Така допомога координується через військові та цивільні канали, що забезпечує комплексний підхід до вирішення проблем відновлення земель [15].

Відповідно запропонована концептуальна модель адміністрування землекористування в умовах воєнних дій (рис. 1.), яка передбачає:

- створення інтегрованої цифрової системи земельного адміністрування (забезпечення доступу до кадастрових даних, геопросторової

інформації та реєстрів прав на землю для військових і цивільних адміністрацій);

- адаптація правової бази до умов воєнного стану (розроблення спеціальних правових режимів, що регулюватимуть землекористування в умовах війни, включно з тимчасовим управлінням стратегічно важливими територіями);

- інституційна координація (встановлення системи співпраці між військовими, державними і міжнародними організаціями для спільного управління територіями та ресурсами);

- реалізація механізмів відновлення земель після війни (впровадження програм екологічної реабілітації та відновлення земельних ресурсів, а також забезпечення компенсації для власників земель, які постраждали внаслідок бойових дій);

- захист прав власності (впровадження механізмів фіксації змін у

правах на землю під час війни і після її закінчення, зокрема через створення державних гарантій щодо відновлення прав власників).

Адміністрування землекористування в умовах війни має відбуватися безперервно, цілеспрямовано, а його результативність оцінюватиметься здатністю менеджменту адмініструвати землі в ефективний, результативний, а не затратний спосіб.

Спільна діяльність у сфері безпеки, правового регулювання, цифрового моніторингу та екологічного відновлення дозволяє не лише мінімізувати шкоду для земель, але й створити передумови для сталого розвитку територій у довгостроковій перспективі.

Висновки

Координація зусиль між військовими, цивільними та міжнародними структурами є ключовим чинником успішного управління земельними ресурсами під час конфліктів та після їхнього завершення. Спільна діяльність у сфері безпеки, правового регулювання, цифрового моніторингу та екологічного відновлення дозволяє не лише мінімізувати шкоду для земель, але й створити передумови для сталого розвитку територій у довгостроковій перспективі.

Адміністрування землекористування в умовах війни виступає важливим інструментом для управління територіями, захисту інтересів держави та власників земельних ділянок, а також забезпечення ефективного використання земельних ресурсів.

Запропонована концептуальна модель адміністрування землекористування в умовах воєнних дій сприятиме збереженню прав власності,

підтримці обороноздатності держави та відновленню земельного потенціалу після припинення бойових дій. Така модель також передбачає координацію між військовими і цивільними органами влади та залучення міжнародної допомоги для відновлення територій. Ця модель повинна інтегрувати в себе цифрові, правові та організаційні рішення, що забезпечують контроль над земельними ресурсами в періоди нестабільності.

Список використаної літератури

1. Enemark S. Capacity Assessment in Land Administration / S. Enemark, P. Molen // *FIG Publication* № 41. URL: http://www.fig.net/resources/publications/figpub/pub41/figpub41_A4_web.pdf2
2. Свиридова Л.А. Основні напрями еколого-економічного адміністрування використання та охорони земель / Л.А. Свиридова // *Землеустрій, кадастр і моніторинг земель*. – 2014. – № 1-2. – С. 129-132. DOI: <http://dx.doi.org/10.31548/zemleustriy2014.01-2.0%25p>
3. Williamson Ian. Land administration for sustainable development / Ian Williamson, Stig Enemark, Jude Wallace, Abbas Rajabifard. – Esri Press. 2010. – 506 p.
4. Перович І. Кадастр як основа адміністрування земельних ресурсів. *Сучасні досягнення геодезичної науки та виробництва*, випуск II(26), 2013 <http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/21774/1/26-110-112.pdf>
5. Курильців Р. М. Інтегроване управління землекористуванням в контексті сталого розвитку: теорія, методологія, практика : дис. д.е.н.: 08.00.06 / Р. М. Курильців. – К., 2017. – 488 с.
6. Land administration guidelines: with special reference to countries in transition / New York and Geneva: United Nations, 1996. – 112 p.

7. Derya Beyatlı, Katerina Papadopoulou, Erol Kaymak. Solving the Cyprus Problem: Hopes and Fears. Interpeace.org. 2015. URL: https://www.interpeace.org/wp-content/uploads/2011/06/2011_06_30_Cyp_interpeace_cyprus2015_solving_the_cyprus_problem_en.pdf
8. Про землеустрій: Закон України. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2003. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/858-15>.
9. Samoiliuk M. Ukraine War Economy Tracker. Centre for Economic Strategy. 2024. URL: <https://ces.org.ua/en/tracker-economy-during-the-war/>
10. Vinokurov Ya. US\$12 billion for war: when will the Ukrainian authorities raise taxes and what are the alternatives? Ukrainska Pravda. 2024. URL: <https://www.pravda.com.ua/eng/articles/2024/07/4/7464139/>
11. Updated Ukraine Recovery and Reconstruction Needs Assessment Released. United Nations. 2024. URL: <https://shorturl.at/jd4Wu>
12. Ukraine's recovery and reconstruction needs mount: \$486 billion needed over next decade. United Nations. 2024. URL: <https://shorturl.at/ZxcuK>
13. The World Bank and Ukraine: Laying the Groundwork for Reconstruction in the Midst of War. World Bank Group. 2023. URL: <https://www.worldbank.org/en/results/2023/11/30/the-world-bank-and-ukraine-laying-the-groundwork-for-reconstruction-in-the-midst-of-war>
14. Courtney W., Shatz H.J. Resilient Reconstruction in Ukraine. RAND. 2023. URL: <https://www.rand.org/pubs/commentary/2023/12/resilient-reconstruction-in-ukraine.html>
15. Western Balkans trade and transport facilitation project. World Bank Group. URL: <https://thedocs.worldbank.org/en/doc/156951590681038321-0090022020/original/WesternBalkans.pdf>

References

1. Enemark, S., Molen P. (2008). Capacity Assessment in Land Administration. FIG. Publication № 41. Available at: http://www.fig.net/resources/publications/fig-pub/pub41/figpub41_A4_web.pdf
2. Svyrydova, L. A. (2014). Osnovni napriamy ekoloho-ekonomichnoho administruvannia vykorystannia ta okhorony zemel [Main directions of ecological and economic administration of land use and protection]. *Land Management, Cadastre and Land Monitoring*, 1-2, 129-132. DOI: <http://dx.doi.org/10.31548/zemleustriy2014.01-2.0%25p>
3. Williamson, I., Enemark, S., Wallace, J., Rajabifard, A. (2010). Land administration for sustainable development. Esri Press, 506 p.
4. Perovych, I. (2013). Cadastre basic of the land administration. Modern achievements of geodetic science and production. 2(26). Available at: <http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/21774/1/26-110-112.pdf>
5. Kuryltsiv, R. (2017). Intehrovane upravlinnia zemlekorystuvanniam v konteksti staloho rozvytku: teoriia, metodolohiia, praktyka: dyc. d.e.n.: 08:00:06 [Integrated land use management in the context of sustainable development: theory, methodology, practice: Doctor of Economics dissertation: 08.00.06]. Kyiv, 488 p.
6. Land administration guidelines: with special reference to countries in transition. (1996). New York and Geneva: United Nations, 112 p.
7. Derya, Beyatlı, Katerina, Papadopoulou, Erol, Kaymak. (2015). Solving the Cyprus Problem: Hopes and Fears. Interpeace.org. Available at: https://www.interpeace.org/wp-content/uploads/2011/06/2011_06_30_Cyp_interpeace_cyprus2015_solving_the_cyprus_problem_en.pdf
8. Pro zemleustrii: Zakon Ukrainy. [On land management: The Law of Ukraine.] (2003). Bulletin of the Verkhovna Rada of

- Ukraine. Available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/858-15>.
9. Samoiliuk, M. (2024). Ukraine War Economy Tracker. Centre for Economic Strategy. Available at: <https://ces.org.ua/en/tracker-economy-during-the-war/>
  10. Vinokurov, Ya. (2024). US\$12 billion for war: when will the Ukrainian authorities raise taxes and what are the alternatives? *Ukrainska Pravda*. Available at: <https://www.pravda.com.ua/eng/articles/2024/07/4/7464139/>
  11. Updated Ukraine Recovery and Reconstruction Needs Assessment Released. (2024). United Nations. Available at: <https://shorturl.at/jd4Wu>
  12. Ukraine's recovery and reconstruction needs mount: \$486 billion needed over next decade. (2024). United Nations. Available at: <https://shorturl.at/ZxcuK>
  13. The World Bank and Ukraine: Laying the Groundwork for Reconstruction in the Midst of War. (2023). World Bank Group. Available at: <https://www.worldbank.org/en/results/2023/11/30/the-world-bank-and-ukraine-laying-the-groundwork-for-reconstruction-in-the-midst-of-war>
  14. Courtney, W., Shatz, H. J. Resilient Reconstruction in Ukraine. (2023). RAND. Available at: <https://www.rand.org/pubs/commentary/2023/12/resilient-reconstruction-in-ukraine.html>
  15. Western Balkans trade and transport facilitation project. (2021). World Bank Group. Available at: <https://thedocs.worldbank.org/en/doc/156951590681038321-0090022020/original/WesternBalkans.pdf>

Dorosh A., Svyrydov O.

**CONCEPTUAL MODEL OF LAND USE ADMINISTRATION IN WARFARE:
CHALLENGES, SOLUTIONS AND PROSPECTS FOR RECOVERY**

LAND MANAGEMENT, CADASTRE AND LAND MONITORING 4'24: 55-65.

<http://dx.doi.org/10.31548/zemleustriy2024.04.05>

Abstract. *The article examines key aspects of land use administration in conditions of military operations and the challenges facing local governments, state and military structures in terms of land resource management, as well as the prospects for land restoration after the end of hostilities. A conceptual model that encompasses legal, informational and organizational mechanisms for ensuring effective land management, protecting the rights of land owners, planning for territorial development, protectionism of individual territories to protect strategically important or vulnerable territories from uncontrolled use of resources, destruction or other threats aimed at protecting individual regions or territories from external influences, controlling strategically important territories and restoring land potential after the end of the conflict is proposed. The paper focuses on the importance of integrating digital information from the state land cadastre to identify the boundaries of occupied or liberated territories and adapting the legal framework to martial law conditions. The need for coordination between military, civilian, and international actors to ensure effective land administration in wartime and post-war recovery is discussed. The model offers a balanced approach to territorial development and long-term sustainability of land management, focused on sustainable development after the end of hostilities.*

Key words: *land use administration, land cadastre, martial law, land restoration, legal regulation, information systems integration, territorial management, strategic resources, land management*